

RTU studiju kurss "Latviešu teātra un drāmas pētniecība"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0232
Nosaukums	Latviešu teātra un drāmas pētniecība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Benedikts Kalnačs - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā pievērsta uzmanība nozīmīgākajiem pētījumiem latviešu teātra un drāmas vēsturē, to tekstam un kontekstam, skatot latviešu zinātnieku pētnieciskos darbus teātra un drāmas jomās sava laikmeta sabiedrisko tendenču un aktuālās pētnieciskās metodoloģijas kopsakarā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt pamatzināšanas par latviešu teātra un drāmas pētniecības attīstības procesiem, nozīmīgākajiem autoriem un viņu darbiem. un pamatnostādnes. Studiju kursa uzdevumi ir apgūt latviešu teātra un drāmas pētniecības metodoloģiju. 1. Kurša rezultātā iegūtas kompetences, kas ļauj studentiem orientēties latviešu teātra un drāmas pētniecībā un izprast šo pētījumu specifiku un metodoloģiju. 2. Kurša rezultātā ir apgūtas prasmes analizēt konkrētus pētnieciskus darbus un to veidojuma pamatprincipus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgo darba uzdevumos ietilpst iepazīšanās ar latviešu teātra un drāmas pētniecības avotiem, sagatavošanās semināra diskusijām un gūto atziņu prezentācijai.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Akurātere, Līvija, Aktiermāksla latviešu teātrī, Rīga, Zinātne, 1983. 2. Daudziņa, Zane, Aktiera runa 21. gadsimta latviešu teātrī, Rīga, 2022. 3. Dūmiņa, Līvija, Artūra Skrastiņa Spoguļija, Rīga, Zvaigzne ABC, 2020. 4. Dzene, Lilija, Drāmas teātris, Rīga, Zinātne, 1979. 5. Kundziņš, Kārlis, Latviešu teātra vēsture, 1. sēj., Rīga, Liesma, 1968. 6. Lūriņa, Rīta, Latviešu modernisma teātris un žests, Rīga, Zinātne, 2023. 7. Radzobe, Silvija (sast., zin. red.), Latvijas jaunā režija, Rīga, Jumava, 2015. 8. Struka, Ieva, Aiz priekškara. Latvijas Nacionālais teātris, Rīga, Latvijas Nacionālais teātris, 2009. 9. Tišheizere, Edīte (sast., zin. red.), Neatkarības laika teātris, Rīga, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2020. 10. Zeltiņa, Guna (sast., zin. red.), Latvijas teātris. 20. gs. 90. gadi un gadsimtu mija, Rīga, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2007. 11. Zole, Ieva (Ieva Struka), Pēteris Pētersons, Rīga, Jumava, 2000. 12. Zole, Ieva (Ieva Struka), Sarunas ar Māru Ņimeli, Rīga, Jumava, 2007. Papildu/Additional: 1. Artmane, V., Ziemieši. Mirkļi no manas dzīves, Rīga, Pētergailis, 2004. 2. Bībers, G., Astoņas lekcijas par drāmu, traģēdiju un komēdiju, Ibsenu un Brehtu, Rīga, Neputns, 2024. 3. Dzene, L., Dialogs ar Hariju Liepiņu, Rīga, Liesma, 1977. 4. Dzene, L., Aktieris pret savu gribu [Eduards Pāvuls], Rīga, Liesma, 1987. 5. Geikina, S., Daugavpils teātris, Rīga, Mansards, 2015. 6. Geikina, S., Jaunatnes teātris, Rīga, Jāna Rozes apgāds, 2011. 7. Grēviņš, M., Dailes teātris, Rīga, Liesma, 1971. 8. Hausmanis, V., Jelgavas teātris, Rīga, Zinātne, 2014. 9. Kalniņa, I., Variācijas par latviešu drāmas vēsturi: teksts un konteksts, Rīga, Mansards, 2012. 10. Kundziņš, K., Latviešu teātra vēsture, 2. sēj., Rīga, Liesma, 1972. 11. Pērkone, I., Ekrāna skatuve: par aktiermākslu Latvijas kino, Rīga, Neputns, 2020. 12. Radzobe, S., (saast., zin. red.), 100 izcili latviešu aktieri, 1. un 2. sēj., Rīga, LU Akadēmiskais apgāds, 2019. 13. Radzobe, S. (sast., zin. red.), 20. gadsimta teātra režija pasaulē un Latvijā, Rīga: Jumava, 2002. 14. Radzobe, S., E. Tišheizere, G. Zeltiņa, Latviešu teātris. 70. gadi, Rīga, Zinātne, 1993. 15. Radzobe, S., E. Tišheizere, G. Zeltiņa, Latviešu teātris. 80. gadi, Rīga, Zinātne, 1995. 16. Radzobe, S. (sast., zin. red.), Teātra režija Baltijā, Rīga, Jumava, 2006. 17. Rotkale, R., A. Straupeniece, ES. Eduarda Smiļģa dzīves ceļš, Rīga, Vesta-LK, 2017. 18. Slava, L. (sast.), Alvis Hermanis, Rīga, Neputns, 2016. 19. Tišheizere, E., Z. Borgia, Režijas virzieni un personības Liepājas teātrī, Liepāja, LiePA, 2010. 20. Vārdaune, Dz., Traģēdijas žanrs latviešu literatūrā, Rīga, Zinātne, 1973. 21. Zeltiņa, G. (sast., zin. red.), Latviešu teātris no pirmsākumiem līdz mūsdienām, Rīga, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2010. 22. Zeltiņa, G., Anita Uzulniece, Marija Leiko, Rīga, Liesma, 1989. 23. Zeltiņa, G., Šekspīrs. Ar Baltijas akcentu, Rīga, LU LFMI, 2015. 24. Zole, I. (I. Struka, sast.), Runcis [Pēteris Pētersons], Rīga, Jumava, 2003. Citi informācija avoti/Other sources oh information: 1. www.enciklopedija.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārīga izpratne par latviešu rakstniecības un teātra attīstības procesu.

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Latviešu teātra vēstures periodizācija. Nozīmīgākie virzieni latviešu teātra un drāmas pētniecībā: teātru vēsture, režija, aktiermāksla. Latviešu teātra vēsture kā profesionālo teātra kolektīvu darbības vēsture.	4	6	0	0
2. Latvijas teātra režijas pētniecība. Aktiermāksla un tās pētniecība latviešu teātrī. Drāmas pētniecība.	4	6	0	0
3. Latviešu teātra vēstures rakstīšana: Kārlis Kundziņš, "Latviešu teātra vēsture" [19. gs.] (1. sēj., 1968), Kārlis Kundziņš, "Latviešu teātra vēsture" [1900–1940] (2. sēj., 1972), Silvija Radzobe, Edīte Tišheizere, Guna Zeltiņa, "Latviešu teātris. 70. gadi" (1993), Silvija Radzobe, Edīte Tišheizere, Guna Zeltiņa, "Latviešu teātris. 80. gadi" (1995), Guna Zeltiņa (sast.), "Latvijas teātris. 20. gs. 90. gadi un gadsimtu mija" (2007).	4	8	0	0
4. Latviešu teātra vēstures rakstīšana: Māris Grēviņš, "Dailes teātris" (1971), Lilija Dzene, "Drāmas teātris" (1979), Ieva Struka, "Aiz priekškara. Latvijas Nacionālais teātris" (2009), Silvija Geikina, "Jaunatnes teātris" (2011), Viktors Hausmanis, "Jelgavas teātris" (2014), Silvija Geikina, "Daugavpils teātris" (2015), Guna Zeltiņa (sast.), "Latviešu teātris no pirmsākumiem līdz mūsdienām" (2010).	4	8	0	0
5. Latviešu teātra režijas pētniecība: Silvija Radzobe (sast.), "20. gadsimta teātra režija pasaulē un Latvijā" (2002), Silvija Radzobe (sast.), "Teātra režija Baltijā" (2006), Edīte Tišheizere, Zanda Borgia, "Režijas virzieni un personības Liepājas teātrī" (2010), Silvija Radzobe (sast.), "Latvijas jaunā režija" (2015), Edīte Tišheizere (sast.), "Neatkarības laika teātris" (2020)	2	8	0	0
6. Latviešu teātra režijas pētniecība: Silvija Freinberga, "Olģerta Krodera laiks" (1996), Ieva Zole (Ieva Struka), "Pēteris Pētersons" (2000), Ieva Zole (Ieva Struka, sast.), "Runcis" [Pēteris Pētersons] (2003), Ieva Zole (Ieva Struka) "Sarunas ar Māru Ķimeli" (2007), Laima Slava (sast.), "Alvis Hermanis" [Albums] (2016), Rita Rotkale, Agra Straupeniece, "ES. Eduarda Smiļģa dzīves ceļš" (2017).	2	8	0	0
7. Latviešu aktiermākslas pētniecība: Līvija Akurātere, "Aktiermāksla latviešu teātrī" (1983), Rita Lūriņa, "Latviešu modernisma teātris un žests" (2023), Lilija Dzene, "Dialogs ar Hariju Liepiņu" (1977), Lilija Dzene, "Aktieris pret savu gribu" [Eduards Pāvuls] (1987), Vija Artmane, "Ziemcieši. Mirkļi no manas dzīves" (2004), Līvija Dūmiņa, "Artūra Skrastiņa Spogulija" (2020).	2	8	0	0
8. Latviešu aktiermākslas pētniecība: Silvija Radzobe, "100 izcili latviešu aktieri", 1. sēj. (2019), "Silvija Radzobe, "100 izcili latviešu aktieri", 2. sēj. (2019), Guna Zeltiņa, Anita Uzulniece, "Marija Leiko" (1989), Inga Pērkone, "Ekrāna skatuve: par aktiermākslu Latvijas kino" (2020), Zane Daudziņa, "Aktiera runa 21. gadsimta latviešu teātrī" (2022).	2	8	0	0
Kopā:	24	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>Zināšanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pārzina latviešu teātra un drāmas pētniecības attīstības procesu un pamatnostādnes. Ir iepazinušies ar nozīmīgākajiem pētījumiem un autoriem latviešu teātra un drāmas pētniecības jomā, izprot šo pētījumu specifiku un metodoloģiju. Spēj patstāvīgi analizēt konkrētus pētnieciskus darbus un to veidojuma pamatprincipus. 	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: regulāru nodarbību apmeklējumu, aktīvu darbu semināros un patstāvīgas prezentācijas sagatavošanu.
<p>Prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> Prot izvērtēt latviešu teātra un drāmas pētniecības vispārējās tendences un nozīmīgākos šajās jomās publicētos darbus. Spēj detalizēti izprast un novērtēt pētniecisku darbu veidošanas pamatprincipus. Spēj patstāvīgi prezentēt pētnieciskā darba rezultātus, aizstāvēt un pamatot savas atziņas. 	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: regulāru nodarbību apmeklējumu, aktīvu darbu semināros un patstāvīgas prezentācijas sagatavošanu.
<p>Kompetence:</p> <ol style="list-style-type: none"> Spēj sekmīgi iekļauties diskusijās un grupu darbā, analizējot latviešu teātra un drāmas vēstures pētījumus. Spēj patstāvīgi padziļināt kompetenci, apzinot aktuālās metodoloģiskās tendences un to saistību ar teātra un drāmas pētniecības tematiku. Spēj novērtēt latviešu teātra un drāmas pētniecības mūsdienu situāciju, ir kompetenti un sagatavoti patstāvīgi izvērtēt jaunus pētījumus šajās nozarēs. 	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: regulāru nodarbību apmeklējumu, aktīvu darbu semināros un patstāvīgas prezentācijas sagatavošanu.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Pozitīvs vērtējums par semināra jautājumu apguvi	65
Eksāmens - patstāvīgo darbu izpilde un diskusija	35
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt. d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	